

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernatossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

La bomba del carrer Major de Madrid

Joseph Nakens
Director de «El Motín».

Franc.º Ferrer Guardia
Director de la Escuela Moderna

Isidro Ibarra

Aquilino Martínez

Concepció Pérez

Bernat Mata

Pere Mayoral

J. Menéndez Pallarés
Defensor de 'n Nakens, Ibarra y Mayoral.

Emiliá Iglesias
Defensor de 'n Ferrer.

J. Ortega Morejón
Magistrat.

Tomás Albadailejo
Magistrat.

Ll. H. Larramendi
Defensor de 'n Martínez.

Enrich Nieto
Defensor de C. Pérez.

Bonifaci Rosalén
Defensor de 'n Mata.

VISTA DE LA CAUSA

L'atenció de tot lo món està fixa en la vista de aquest procés, qual instrucció ha durat un any.

El dia 31 de maig de 1906 quan els reys d'Espanya venien de casar-se, i陪伴nats d'una fastuosa comitiva atravesaven el carrer Major de la Vila y Còrt, des d'un balcó de la casa n.º 88 els foren tirada una bomba dissimulada dintre d'un ram de flors. L'explosió causà un gran número de morts y de ferits, entre els quals s'hi contaren alguns individus de l'escola y variis persones de totes les condicions socials, aristocràtiques y gent del poble. La mateixa carrossa regia sufri després de consideració, quedant tacada de sang.

L'autor del atentat, Mateu Morral y Rocí logrò escapar, a favor de la confusió que's produí. Personantse en la redacció de *El Motín*, s'encomenà á la caballeria del director de aquest periódich Sr. Nakens, qui repugnantl que pogués pesar sobre la seva conciència l'remordiment de delatarlo, l'acompanyà á la Ciutat lineal, ahont viví el seu amic Ibarra, en companyia del qual li buscà refugi primer en la casa de un tal Daza, y no havent sigut possible tenirlo allí, fou acompañat al parador del ex-sargent Mata ahont passà la nit. Al dia següent després de haver mudat de roba, vestint la que's feu comprar per la esposa de 'n Mata, Concepció Pérez, en Morral desaparegué. A tots aquests individuos, lo propi que als Srs. Mayoral y Aquilí Martínez, empleats en *El Motín*, els hi digué 'n Nakens qu'en Morral era un periodista italià, fugitiu del penal de Ocaña.

La desaparició de 'n Morral fou durant algún temps la desesperació de la policía. Els periódichs publicaren les seves senyals y s'ofèr un premi á qui'l capturés. De això parlavan uns veïns de Torrejón de Ardoz, reunits en el hostal de Jaraíces, quan s'hi presenta un desconegut vestit de obrer, demanant que li fessin una truyta. Entrant en sospitas de que pogués ser l'autor del atentat, avisaren al guarda-jurat Fructuós Vega, qui s'encarregà de conduirlo al poble, pero pel camí en Morral li clavà

A. Becerra del Toro
Fiscal.

Els autos de la causa.

J. Romero de Tejada
President de la Sala.

nyor Ferrer Guardia. Els elements lliure-pensadors y amics de la ensenyansa lliica han atribuït la persecució del Sr. Ferrer á una maniobra jesuítica encaminada principalment á aniquilar l'obra del pedagogo racionalista.

En aquestes condicions s'obri'l dia tres del actual la vista de la causa.

***

Ens falta espay pera donar compte detallat dels seus principals incidents.

El Sr. Ferrer ha sostingut ab gran entresa la seva inocència, alegant la seva completa ignorància dels projectes de 'n Morral, y respondent ab claretat y precisió al gran número de preguntas que li han sigut dirigides, respecte á las seves relacions ab l'autor material del atentat.

El Sr. Nakens ha explicat, sense subterfugis, tal com ho havia fet en una carta que al ser detingut publicà en alguns periódichs, els motius d'ordre moral que l'obligaren á no delatar á un home que l'anà á trobar, encmanentse á la seva caballerositat, á pesar de estar radialment distanciat d'ell per las ideas políticas, ja que 'n director de *El Motín* havia combatut sempre l'anarquis-

me ab gran encarnissament. Per altra part ha excusat á 'n en Mata, al Ibarra, á la Concepció Pérez, á 'n en Mayoral y á 'n en Martínez de tota complicitat en el delict d'encubriment, alegant qu'ell sol sabí qui era en Moral, circumstancia que tots els altres ignoravan.

La vista s'efectua en una de las seccions de la Audiencia de Madrid, haventse denegat al seu temps que passés al coneixement del Jurat. Forman el Tribunal els magistrats Srs. Romero de Tejada, President, Albadailejo y Moreno Torrejón. Té á son càrrec l'accusació fiscal el Sr. Becerra del Toro, y están encarregats de las defensas els següents lletrats: D. Emiliá Iglesias, de 'n Ferrer; Sr. Menéndez Pallarés, de 'n Nakens, Ibarra y Mayoral; D. Bonifaci Rosalén, de 'n Mata; D. Enrich Nieto, de la Concepció Pérez; y D. Lluís H. Larramendi, de Aquilí Martínez.

***

En una causa de tal importància y de una índole tan especial, no té res d'extrany que's fassin certas suposicions.

Pero nosaltres creyem que justicia será feta, sense apassionaments, ni miras interessadas, ab plena imparcialitat, segons las resultants de la vista pública.

La publicitat en la dilucidació dels fets es una garantia de acert, perque, no es tan sols el Tribunal de dret qui formula l'seu judici: el formula també la conciència pública atenta, stentíssima á totas las incidencias de la vista, y encara que á la conciència pública no li siga possible la materialitat de condemnar ó absoldre, qualsevol error dels magistrats eridats á ferho, pot produir las més deplorables conseqüencies.

Ab aquestas declaracions lleials queda explicada la actitud de LA CAMPANA DE GRACIA que s'ha abstingut de crear atmòsfera en pro ó en contra dels acusats, mentre no havém tingut els datos complerts que's posan de relleu en la vista del procés.

Els apuros de don Segimon

—¡L' abstenció!... Vaig ser ben llonza
de deixarme ensarronar:
ara que ja hi soch á dintre,
icóm ne surto d' aquest fanch?

LA SEMANA**ULLADA POLÍTICA**

Y vingué per fi'l debut dels diputats y senadors solidaris.

En el Congrés, els Srs. Salvatella, Carner y Junyó impugnaren las actas de Madrid, que son un modelo de ilegalitats. ¡Magnífica ocasió pera posar davant per davant l'esperit valent de Catalunya que ha sapigut conquerir la més absoluta independència electoral, y la subjecció del poble de Madrid, víctima dels atropellos y de les malas arts dels oligàrquichs!

Ab l'autoritat que dona la llegitimitat y la importància de la representació de Catalunya, pogueren els diputats solidaris triturar la política electoral del govern. El Sr. Carner que feu el seu debut, pronunció un admirable discurs que obligà al señyor Dato á baixar de la Presidència pera defensar-se dels càrrecs que tothom li dirigeix com arcalde qu'era de Madrid, quan les eleccions. Tota la premsa, inclòs la més adversaria de la Solidaritat, ha fet justicia á las condicions oratorias del diputat nacionalista republicà, realzadas per una gran sinceritat, per un amor sens límits á la veritat, y per una discreció en la manera de dir que no exclueix, ans aumenta lo acerat de la intenció.

Pero ni'l s' datos aduhits, ni'l s' poderosos arguments formulats de tot punt incontestables basta'n á convèncer als perfectes ministerials de la majoria. Ab tot y que'l govern declará la seva neutralitat en la qüestió, se veu que de amagat devia fel'shi'l ullet, porque ni un sol maurista s'decidió votar la gravat patent de las actas madrilenyas. Està vist que no tenen cura, y bô es que'l país se'n enteri y se'n convenci, pera no refiarse may de las hipòcritas promeses de cap govern monàrquich respecte al restabliment de la pureza electoral. Els electors son els que han de realisar aquest gran ball segunt l'exemple de Catalunya. Quan tothom voti, ab igual esperit ab que tothom ha votat aquí, de las oligàrquies monàrquicas no se'n cantarà may més gall ni gallina.

El Sr. Morote tingué un rasgo de noblesa, renunciant l'acta que li fou adjudicada, per creure que corresponia de dret al Sr. Vicentí. Aquesta acta y la correspondiente al monàrquich Sr. Agrela, a qui en Salvatella acusà ab gran valentia per haverse comés á favor d'ell manifestas falsificacions, son las úniques que han quedat pendents d'aprobació.

Y després de nous debats sobre altres actas tan brutals com las de Madrid, y que també pels vots de la majoria siguieren absoltes de culpas y pecats, se constitui'l Congrés. A l' hora en que aquestas línies veurán la llum, creyém que haurán comensat los grans debats.

**

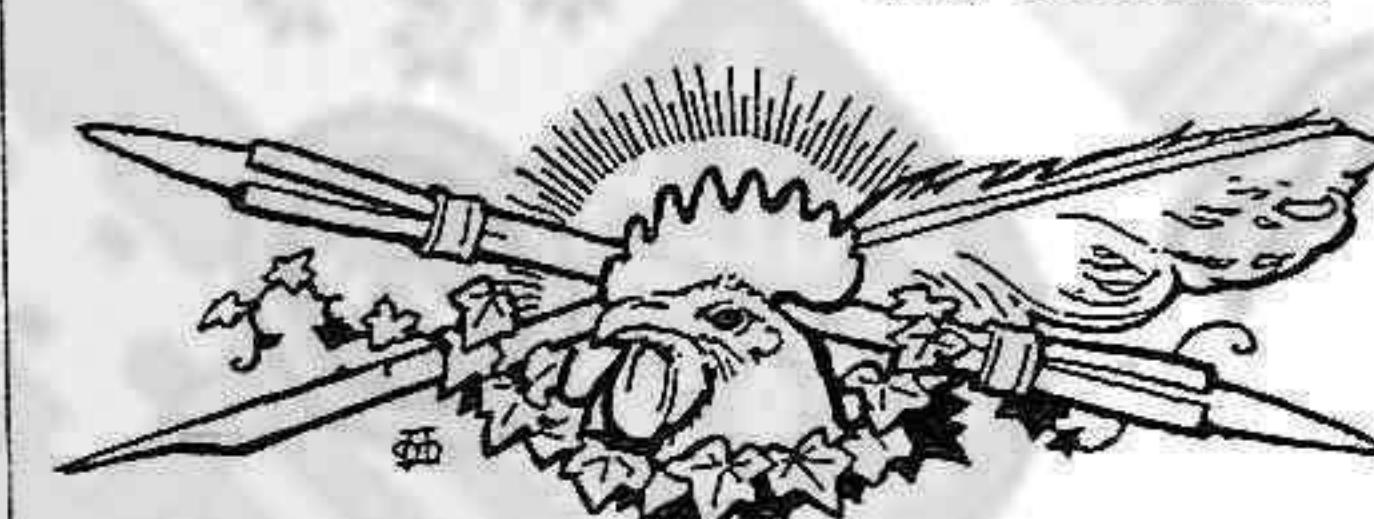
En el Senat, el Sr. Abadal consumi'l primer torn en la discussió del mensatge, concretant ab método y defensant ab una gran forsa de lògica las aspiracions de la Solidaritat catalana, contingudas en el programa del *Tívoli*. L' orador pertany á la dreta regionalista, y tot lo que digué ho poden suscriure els solidaris de tots els matissos, sens excepció, tant

haverse separat dels partits actuals, vells, caducis, desacreditats y en plena descomposició, entregantse en eos y ànima á las sanitosas corrents del espírit públic, que brolla de las entranyas de un poble renaixent, y que aspira á crear una Espanya nova, previ l'enterro de tots els morts.

Ni'l s' liberals, tancant els ulls pera no veure la importància del moviment y resistint desde'l terreno de l'abstenció en que s'han tancat, ni'l s' conservadors mauristas, obrintros y bluscats ab ansia certas transaccions més ó menos lleals y acomodacitives, han de lograr desviar l'acció del poble, ni desnaturar la lògica de aquesta acció, que desde Catalunya s'va dilatant per tota Espanya.

Encare que no ho sembli, estém en plena Revolució. Una Revolució incruit, però més segura que las arrebataudes, porque aquesta está regida per la rahó, la reflexió y la serenitat. Una Revolució què en tant que mina y destruyeix, aplana y edifica. Una Revolució que ha de tenir per premi el govern genuí del poble pel poble mateix.

PEP BULLANGA

En plé descarrilament

Els acorts presos per la Junta municipal lerrouxista son lo que se'n diu una hermosura. L' ex-emperador després de ruinar días y més días, quan va creure qu' eran una obra perfecta, modelo de despreocupació y frescura, va reunir als seus incondicionals, y cor que vols cor que desitjais, aquests els hi van aprobar tots sense la més mínima discussió. Perque zahont han de anar els bens sino allá abon vol el rabadá?

Se tracta senzillament de acabar de desfer la Unió republicana, en nom de la Unió republicana. Els lerrouxistas juran y perjurian que la velen aquesta Unió; pero no cessan un instant de fer tot lo imaginable pera desbaratarla. Y pera quan haja deixat d'existir ja tenein projectat constituirse en partit republicà radical, contant ab que'l adjectiu radical es un bon esquer per agafar peix, en el mar revolt de las masses irreflexivas.

A tal efecte necessitan ans que tot deshancar á n'en Salmerón. Això ha sigut sempre'l somni de'n Lerroux. Molt avants de iniciarse'l moviment de Solidaritat ja l' acarriava aqueix somni, y de aquí la celebració de aquella Asamblea de Zaragoza tan sorollosa y tan estéril, y de aquí aquell *meeting* de Valencia en el qual dona á n'en Salmerón quinze días de temps pera fer la revolució, finits els quals, ell, en Lerroux, donava per fracassada la Unió republicana.

La hostilitat á la Solidaritat l' ha feta servir de alsaprem pera remoure l' obstacle, que ha barrat sempre'l pas á las seves ambicions desenfrenadas. No era el moviment solidari, al qual ell en un principi s'hi adherí, el blanch dels seus tiros, sino en Salmerón, que ab el seu immens prestigi ha aleçant dentro del moviment una importància tan extraordinaria. Combatent á la Solidaritat ha arribat á figura

rarse que acabaria ab en Salmerón. Y de aquí la mandita campanya de injurias y desprecis contra el desvetllament de un poble, y contra l' insigne patriu que ab tanta perspicacia ha sapigut comprender'l y dirigirlo, en bé de la patria y de la República.

* * *

Pero fixemnos en els acorts de la Junta municipal lerrouxista.

En el primer, protesta contra la convocatoria de l' Assamblea acordada per la Junta Nacional. Es á dir: en Lerroux es més ell sol, té més autoritat ell sol que la Junta Nacional y l' Jefe. L' Assamblea no ha de ser segons ell un acte ordenat y representatiu format pels organismes provincials del partit y pels que son ó han sigut representants del mateix en Corts, sino un xiari obert á tots els que tinguin ganas de anarhi á moure bronça. En Lerroux que s'ha quedat sense acta, nega la facultat de pertanyer á la Unió, als diputats y senadors que han sigut elegits ab carácter de solidaris. Mentre esperà que l' alsin jefe suprém y únic, no té cap empaig en exercir de pontífice, ab la facultat de definir la doctrina y la disciplina y expulsar als uns y admetre als altres.

Sembla que tractantse de una Assamblea, segons ell, tan ilegítima y viciosamente convocada, lo més lògich fora abstenerse de assistirhi ¿veritat? Donchs ell hi vol anar ab l' excusa de protestar y defensar el seu criteri; pero ab el propòsit evident de perturbartot lo que pugui.

Y faltantl' forças, per quant dintre de la Junta provincial de Barcelona està en minoria, nega autoritat á la dita Junta y dicta las reglas pera constituirse una de nova, de la qual no formaran part els candidats á la Diputació provincial y á la Diputació á Corts lerrouxistas, que siguieren derrotats en las passades eleccions. La derrota com a font única de legitimitat lerrouxista!

Y una vegada això realisat anar á Madrid ell s'y que s'hi vulguen reunir, el dia 23 de juny «con el objecto de assistir á la Asamblea convocada, si se les reconoce este derecho, ó celebrarla todos reunidos independentemente si se les niega.»

Aixis es com se practica la democracia lerrouxista.

* * *

Y 'ls lerrouxistas no volen anar á l' Assamblea á escoltar las explicacions del Jefe, ni á discutir si son ó no son acceptables, sino á aixecar una nova bandera, que traduixi l' aspiració de la Junta municipal (es á dir la de 'n Lerroux) continguda en el següent postulat:

«Afirmar la existencia de la Unión Republicana, siempre que modifique sus bases para organizarse democráticamente y acuerde un programa de doctrina que sume á todos los elementos que hasta hoy no habían ingresado en ella.»

Si esto no fuera posible ó no se lograse, organizar los elementos radicales en un bloque fundado sobre estos principios: soberanía popular, Estado laico, autonomía, reforma social.

«Pedir su dimisión de jefe del partido al señor Salmerón, si ya no la hubiese presentado, considerando que ha fracasado totalmente en su cargo al frente de la Unión Republicana.

«Sustituirle provisionalmente por una Junta Nacional reorganizadora, compuesta de siete ó nueve vocales elegidos por la Asamblea.

«Establecer la obligación de reunir nueva Asamblea en el año 1908 y lo antes posible, acordando en ésta su organización, á fin de discutir en aquella y aprobar un programa mínimo del bloque radical ó de la Unión Republicana, y elegir con carácter definitivo el organismo directivo superior.

«Condenar severamente toda unió, alianza ó pacto, así accidental como permanente, y cualesquier que sean sus fines, con elementos políticos que no reconozcan la Repùblica democrática como forma de gobierno.

«Declarar que la Solidaridad Catalana constituye una inmoralidad política y es contraria á los ideales que proclama y defiende la Unión Republicana, debiendo considerarse fuera del partido, á los que la hayan aceptado.»

Considerem ocios comentar aquest menú de las aspiracions lerrouxistas, tan plenas de contradiccions y incongruencias. Proclamar la Unió, que hauria de abarcir á tots els elements republicans desde l' extrema-dreta á l' extrema-esquerra, y reduirlose á la formació de un titulat bloch radical son dos propòsits que braun de trobarse junts. Cridar als que fins ara no han ingressat en la Unió y excluir als qu' en ella's troben ab perfecte dret pel sol delicto de admetre la Solidaritat, que'l papá Alejandro continua taxtant de immoral, se sembla á la tasca de aquell boig que pretén buydar el mar agafant l' aguia ab un cistell.

Y qué diréu del plan de nombrar una Junta nacional reorganizadora composta de siete ó nueve (no sab ben bé'l número) vocales elegidos por la Asamblea, y ab l' obligació de reunir l' any que ré una nova Asamblea, que acordí la organiació definitiva del partit, aprobi un programa mínimo del bloch radical ó de la Unió republicana y elegeixi ab carácter definitiu l' organisme directiu superior?

Un any de temps pera constituirse! Es que l'estat d'Espanya es tan normal y agradable que pugui prescindirlo per espai de un any de l'acció concentrada del bloch radical! Lo que haurà pensat en Lerroux: avuy encare no faig prou tossa per erigirme en jefe únic de la patuleya anti-salmeroniana: esperém al l' any vinent á veure si 'ls de la comisió reorganizadora's cansan y jo ab aquest temps faig la creixensa. Criatura!

Criatura, si perque ab aquest aplassament no s'adona de que tira per terra tots els arguments aduhits contra 'n Salmerón, culpantlo de no haber fet la Revolució. Ab quiñ dret podrá reclamarlo, si ell se pren un any de coll, y no pera fer, ni per intentar sisquera la Revolució—que de aquesta ja ni se'n parla en el manifest—sino tant sols pera reorganizarla y dotar de un element directiu al bloch radical?

* * *

Farsant se pot ser: pero fins pera serne s'ha de tenir talent.

Y aquest saltimbanquis, que no dona un pas sens se fer una tamborella, alenta la pretensió de anular á la figura més gran de la democracia espanyola, en l' històrich moment en que consagra la seva intel-

ligència preclarà y 'l seu noble cor á la regeneració de la patria: quan s'aixeca cent cotxes, en glòrios pedestal, sobre tots els polítics espanyols y l'autorela del èxit irradiia sobre 'l seu front?

Criatura!

Qui pot seguirlo, sino quatre infelisos inconsients, envenenats per las seves malas passions, cegos á la vulgar ambició que l' anima y á las pròdigas mans dels monàrquichs que, al veure's amenassats de haver de deixar el camp á la soluciò republicana per obra de la Solidaritat regional, estiran el cordillet y 'l fan ballar com un fantotxe?

P. K.

ER assistí á l' Assamblea regionalista que ha de celebrar-se á Valencia á últims del corrent més, se fletarà un trasatlàntic que sortirà del Port de Barcelona. Y es tal l' entusiasme que impera entre 'ls solidaris de totes las agrupacions autonomistas, que no hi haurà lloc pera qui'n voldrà. Un periódich de Valencia, *El Pueblo*, defensor dels elements que segueixen á n' en Blasco Ibáñez, ha dit que no permetrà que 'ls catalans desembarquin, y que si ho intentan correrà sanch.

Com que Valencia es una ciutat civilizada y hospitalaria, no creyém que s' arribin á cumplir unas amenassas tan riferenys, proferidas per un periódich que 's proclama defensor de la democracia republicana, del dret de manifestació y de la lliure emissió del pensament.

El Pueblo, ab la seva etzegallada, no ha fet altra cosa que patentizar la por cerval que li inspira la naixent *Solidaritat valenciana*, que promet ser allí una forsa tant important y decisiva com ho ha sigut aquí á Catalunya.

Alguns monàrquichs miran ab enveja á Portugal abon el govern del rey ha proclamat la dictadura. Nosaltres també.

Perque aquestas midas contra el dret y la dignitat del poble, regularment comensan ab dictadura y acaben ab revolució.

Una frase felís de 'n Salvatella.

Quan atacà al candidat monàrquich per Madrid, Sr. Agrela per haver intervengut en la falsificació de unas actas, volgut portar la qüestió á cert terrenó, digué'l Sr. García Alix, president de la Comissió.

—Se trata de un asunto gravísimo que afecta al honor de un diputado.

A lo qual respondé molt amant el Sr. Salvatella:—No á su honor; á su conducta política.

* * *

Cert que 'l jove diputat català no té cap necessitat de anar al camp del honor, quan se tracta com en el cas present del cumpliment estricte del deber.

Pero ningú negarà qu' es molt fort en l' esgrima, y que té uns quites de primera.

Una frase felís de 'n Salvatella.

Quan atacà al candidat monàrquich per Madrid, Sr. Agrela per haver intervengut en la falsificació de unas actas, volgut portar la qüestió á cert terrenó, digué'l Sr. García Alix, president de la Comissió.

—Se trata de un asunto gravísimo que afecta al honor de un diputado.

A lo qual respondé molt amant el Sr. Salvatella:—No á su honor; á su conducta política.

* * *

Cert que 'l jove diputat català no té cap necessitat de anar al camp del honor, quan se tracta com en el cas present del cumpliment estricte del deber.

Y tots els qu' emigran son braus traballadors, brassos útils que aquí no troben empleo.

En canvi, no hi ha exemple de que s' embarqui cap capellà, ni cap frare, senyal segura de qu' ells son els únics als quals el negoci 'ls hi va regalada-m.

Alguns republicans anti-solidaris exposavan el projecte de que 's fes una oposició desesperada á l' aprobadó de las actas de Madrid fins al punt de abandonar el Congrés y deixar sol á n' en Maura.

Ab lo qual, l' Amo Toni—diuhen ells—no tindrà altre remey que dimitir, creantse al régime una situació insostenible.

* * *

Aquest plan, en apariència tan revolucionari, al final á qui aprofitaria fora á n' en Moret, ajudantlo á sortir del pòr mort en que s'ha ficat.

Ell, que avuy està perllut, seria cridat al poder, pera fer unes Corts noves, ab el concurs de Sant Xanxullo y Santa Garrotada, ab la patriòtica idea de impedir que 'l moviment solidari iniciat á Catalunya s'yaia difundint per tot Espanya.

Y de passada veure si algun de aquests republicans, ausiliars de la monarquia podia pescar un' acta de las que 'ls hi ha negat el cos electoral.

Per anar á puesto, precisa posar els peus en el terreno ferm de la realitat, en lloc de volar pels espais imaginaris de les il·lusions enganyoses.

Es sensible que un home de un criteri tan sà com en Melquiades Alvarez preconsi la necessitat de la formació del bloc de la esquerra, prenen per base d'aqueixa concentració als elements liberals dinàstichs.

«Qui no sab que ab aquesta clica no's pot anar en lloc?»

Liberals sols de nom, han profanat sempre l' idea, ab les seves inconseqüències y clàudicacions. De servils cortesans y no de servidors del poble mereixen ser calificats. «Qué fou més que una comèdia indigna la seva última campanya anti-clerical? Y quin recort, deixaren del seu pas pel poder, més que l' odiosa Lley de las Jurisdiccions?

Tot intent de formar ab ells un bloc, resultaria inútil y perniciós.

Els liberals dinàstichs no son un aglutinant; son un disolvent.

En l' espay de un dia sigué arrestat el general de infanteria de Marina, Diaz del Río, y li sigué concedida la creu de San Hermenegildo.

Una de freda y una de calenta.

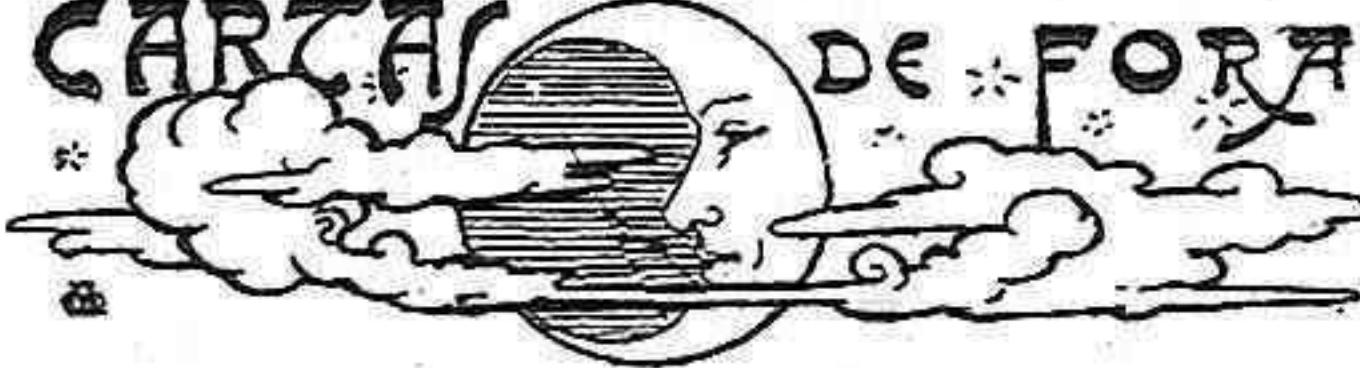
Y ara dispésimme de que fassí més comentaris. Mentre subsisteixi la lley de las Jurisdiccions, jo'm quedo en terra ferma. L' embarcarse produueix m'reig.

Els yankees han concedit l'autonomia á Filipinas, passant per la constitució de un govern indígena.

Lo que nosaltres no varem saber realisar ab tants sigles de dominació, en menos de set anys ho han efectuat els yankees.

Y ara aquell poble, á qui nosaltres havíam entregat al govern dels frares, serà en lo sucésiu amò y senyor de sí mateix.

«Aprenguém, si encare hi som á temps!

CORNELLÀ, 2 de juny

En aqueix poble per aquest any s'han acabat les professions: la del Corpus en el seu dia y avuy la de las fillas de la Maríia, la primera, uns quants nens y nenes de las varijs escolas y la darrera unes poques nenes vestidas d' blanc, accompagnadas d' uns pochs aficionats á tals actes.

Lo que mes interessa á n' els espectadors fou poder veure'l Talem nou de trinca, regalat á la parroquia per un dels majors contribuents, alcalde de trista memòria que ha sigut varias vegadas en aqueix poble, que segons veus val cinch cents duros sense contarhi el traball. El rector, de satisfet y d' agrabit, l' dia mateix de l'estreno, desde'l core místich estant, lo recomaná á Deu nostre Senyor pera que pugui aumentarseli ab vida pera fer semblants donatius y després lo recomaná també pera quan hagi de fer traspas á l' altre barri, que de la manera que ho suplicá no dupteum que serà un lloc dels de mes preferència que hi pugui haver á la cort celestial.

Referent á tal fet se comenta molt pel poble qu' això no sigui'l quanto de poder per adeptes pera las próximes eleccions de concejals, pretenint altre vegada ser Alcalde.

VILAJOIGA, 25 de maig

Vamos, que tan mateix també s' han ben il·ludit aquest any las hermanas que pera celebrar el més del Sagrat Cor han escullit unes veus tan esquerdadas. Davant del altar major hi canta un coro de pellerings ab tanta mala sombra, que creguin que fa venir mareig de sentirllas. No faltava sino qu' en el cor de... arrengedits hi haguessin agregat las patotas de las hermanas per acabar de arrodonir el quadre. Ja tenen sort que 'ls sants que las escoltan son de fusta, que si fossin com las demés persones no creyem que tinguessin la paciencia de sentir semblant xirinola.

PALAFRUGELL, 3 de juny

Ahir va tenir lloc l' enterrament del consequent republicà Miquel Viadé. En la fúnebre ceremonia hi prengué part la «Orquestra Vella», resultant una gran manifestació de dol.

L' acte va ser purament civil.

ARENYS DE MAR, 3 de juny

Es incomprendible per lo estúpida la campanya que estan fent els frares contra el cinematògrafó que funciona actualment en aquesta vila. Menos mal que el poble, que s' escolta als encaputxats, com qui sent ploure, s' ha pres tan bé que se'ls ha donadas en amplir á vessar cada sessió del inofensiu espectacle. Pero á ells no'ls basta el saber que tan el rector com l' arcalde permeten el funcionament del cinematògrafó, donchs á pesar de saberlo continuan en sa campanya de difamació en el cubell y en el confessionari.

Darrerament s' ha sapigut que tan innoble campanya s' dev'á que els frares pretenen instalar un altre cinematògrafó á Arenys. ¡V'et aquí la heretgia! Qüestió de com petència, de negoci.

Pero, desgraciadament per ells, ho tenen molt brut, donchs la població està contenta del espectacle qu'ara se li dona y no deixará de dispensarli el seu favor.

Està visto que no' es sempre la mansuet y l' amor al proxim lo que guia á questa gent, que en aquesta ocasió anteposen á la seva sagrada missió l' egoisme més descarat y la enveja més tonta.

Una monada sobre un volcà

La Russia's troba desde fa molt temps terriblement perturbada. Cada dia's registran nous atentats; las presons reventan de presos; las execucions capitals estan á l' ordre del dia, y las deportacions no cessan un sol instant. Aviat hi haurà més gent á Siberia que á la mateixa Russia.

Incidents y episodis del desafio á mort entre la Revolució y l' Imperi!

Donchs, en mitj d' aquest 'esori, en el Palau imperial s' acaba d' efectuar un acte cortesà, que un periòdic francés califica d' inofensiva comèdia.

Deixemli la paraula al esmentat periòdic:

«El petit Czarewitch acaba de rebre'l seu primer uniforme... No conte més que dos anys y cinch mesos. L' any anterior sigué nombrat *hetman* de tots los cossacs, jefe del regiment finlandès de la guardia, coronel del regiment d' infanteria *leton*, capitán

de tiradors siberians y comandant d' una bateria de la guardia. A pesar de lo qual no poseïa encare las insignias d' aquests numerosos graus.

Els oficials finlandesos feren confeccionar pel sastre del seu regiment, un petit uniforme de coronel, al qual hi afegeiren un sabre; y una delegació dels mateixos l' anaren á portar al pímpollo imperial.

La ceremónia resultà sumament pintoresca. El coronel Bebè estava molt alegre: colocat sobre una taula, per estar á l' altura del seu Estat Major, començà per ferse besar la maneta. Se mostrà molt entusiasmado amb l' uniforme, ab causa dels daurats; pero, en canvi, el sabre li feu molta por. La seva dida s' encarregà de pendre'l, y com el nen feia una rebaqueria, no hi hagué més remey que retirarle de la sala.

Per fortuna l' Czar, present en l' entrevista, donà les gràcies més afectuosas als oficials finlandesos.

Inútil dir que'l Czarewitch, durant molt temps, quedà dispensat del us del uniforme.»

¡Qué mono! Veritat? Se comprén bé que durant molt temps no l' usí. ¡Qué succeirà, Verge Santa, si per un descuyt de la dida arribés algun dia á fer-hi pip?

El periodista francés acaba ab las següents paraules la seva relació:

«Aquest quadro pintoresc porta á la memoria lo sucedut ab la bala de Saarbrück, quan el príncep imperial de Fransa rebé allí el seu batisme de foc. Alguns días després, l' emperador acorralat y moribond, fugia cap á Sedán, y el petit príncep, arrastrat de Metz á Mézières, prenia el camí del desterro. Tot-hom sab la seva trista sorte.

«Quina es la que li esperava el coronel Bebè? En l'estat en que's troba la Russia sens dupte que inspira més confiança el marrach del més pobres mujicks, que l' fill del emperador.»

El tremendo y 'l solidari

Un tremendo de boquilla, com son en sa major part, se topa ab un solidari y això el va interpellar:

—Y donchs! ¿Qu' es allò que deyau?

—No venia predicant que l' estrepitos triunfo de la Solidaritat transformaria'l Espanya?

—Mira, mira que bé van las cosas d' aquesta terra desde que us heu imposat!

Las contribucions segueixen més axerides que may, deixant al infeliós poble sense tripa y sense sanch;

la gent laboriosa emigra, buscant en climas extranyes el trist sostén que la patria avara li està negant;

la tralla del caciquisme peta lo mateix que avans en la major part d' Espanya, si no en sa totalitat;

las Corts, ben lluny d' esmenar-se, continúan malgastant el temps en tornejos retòrichs que no'ns curan de cap mal;

l' agricultura agoniza, el comers està encallat,

el traball no es ni una sombra de lo que sigueu anys atrás;

no s' emprenen carreteras, ni's fan camins ni canals, ni's inauguran escoles,

ni's dona impuls á las Arts. L' odiós joul del centralisme que havíau de destrossar d' una sola manotada,

no ha sigut per ré inquietat;

els consums viuen tan frescos, sense donar cap senyal

de que 'l seu fi sigui próxin,

la promesa dels ports franscs no passa de ser *promesa*

ni's pot arribar á *casar*;

no heu lograt l' autonomia de tan en hei parlat;

no heu extirpat els abusos de temps inmemorial devorant la nostra hisenda,

posantnos en el trist cas de que pagant grans impostos casi may tenim un clau;

no heu obtingut garantias pel sufragi universal

ni heu conseguit que'l *chanchullo* deixi de sé en molts parts

la sola *ley* coneiguda y l' únic *dret* respectat.

En fi, per dirlo en breus termes,

heu sufert tan gran fracàs,

que ni heu cumplit cap promesa,

ni heu sapigut donar forma

als desitjos populars

ni heu tret del vostre programa

una sola realitat.

—¿Ja estás? —va dí el solidari.

—Sí. ¿Qué respons?

—Ja veurás.

—Quànt temps fa que varem neixir?

—(Qué sé jo!)... Passa d' un any.

—Y al cap d' un any ja' m' preguntas perqué no hem fet nou l' Estat?

Donchs bé: geom es que vosaltres, després de trentaños anys,

trentaños, ni un més ni un menys,

els porto molt ben contats,

de traballar nit y dia

preparant sense descans

la revolució espontàs,

el colossal daltabax

que 'ns ha de fé a tots felissos,

no heu donat ni'l primer pas?

—¿Com es?... Veigam si m' explicas.

—Y 't tremendo va callar.

C. GUMA

Es un dolor veure rodejats de fills á molts que careixen del talent, de la experiéncia y de la virtut que son necessaris pera diri-gir la seva educació.—L. F. Moratin.

DE QUI ES LA CULPA?

—Montero, això no va bé.

—Per qué, Moret de la meva ànima?

—La nostra abstenció dista molt de donar els resultats que 'ns creyam. La gent se burla de nosaltres, y en quant a n' en Maura...

—També se'n rió aquést?

—Més que ningú, sinó que ho dissimula.

—Segímon, viviu en un error. Es impossible que un home de sentiments monàrquics com don Antoni prengui á bromia la nostra actitud.

—Lo que m' sembla impossible es que un gat vell com vos rahoni d' aquesta manera. ¿Qué hi pert en Maura ab els líberals retrets de las Corts?... ¡Res!...

—Oh! Ell personalment, potser no; però els principis, el sistema, la màquina constitucional... ¿No compreneu que ab una sola roda el carro no pot anar?

—¿Y qué n' ha de fer en Maura d' això?

—Ell no; però el sistema...

—Torneu ab el sistema! Desenganyeuvos, Eugeni: al carro gubernamental d' Espanya tant li es tenir una roda, com dugas, com cap. ¿De qué han de servir-vi las rodas á un carro que no camina, qu' está parat ja fà temps?

—En comptes resunits, vos sou del parer que la nostra situació...

—Es espantosament ridícula; tan ridícula, que jo ni goso sortir de casa per por de que la gent pel ca-rer conveneri que ab el sistema ab el dit.

—No ho veja jo d' aquesta manera.

—Ja ho crech! Com que no us moveu de Lourizan y allí no' s' parla d' altra cosa que de sardinas.

—De totas maneras, ja qu' hem comensat...

—¿Qué! ¿M' aconselleu la continuació d' aquesta tática suicida?

—Donchs ¿qué faríau vos?

—Si trobessim una forma decorosa de tornar á la normalitat... Un pretext, una excusa, qualsevol motiu una mica acceptable...

—Ah! Ab lo qu' hem dit y las prendas qu' hem soltat, es difícil això...

—Prou que ho veig!... Escolteu... ¿Si 'ns fessim enviar un mensatge per mitja dotzena de comités, demanantnos, *exigintnos* en nom de la «salut de la patria»—aquesta frase sempre fà efecte—la nostra tornada á las Corts?

—Recordeu qu' estém cansats de dir als Comités que la retirada dels líberals ha sigut inspirada cabalment per això, per la «salut de la patria».

que'l Sr. Baró s'haja confessat de la seva culpa, s'abstingessin de llegir cap més article seu.

Puig qui encaixa ab un masó
s'emporta la mala oló.

El torn dels partits dinàstichs, que aquí à Espanya ha durat tant temps, no tenia res de divertit.

Consistia en un partit d'oposició que tocava la guitarra y en un partit de govern que passava'l platet.

Y en aquesta feyna anavan alternant. Deixar el platet y pendre la guitarra; deixar la guitarra y pendre'l platet: aquesta era tota la seva feyna.

**

Pero ara això sembla que s'haurá acabat. De moment els lliberals fan el bót, y en Maura ha de passar el platet sense música.

Y si bé's mira ha sigut la Solidaritat catalana la que's ha aixafat la guitarra.

A LO INSERTAT EN EL PENÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Ca-ra-bas-sa.
- 2.ª ANAGRAMA.—Cruït—Ricart—Citra.
- 3.ª TARJETA.—Lo patí blau.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Comediants.
- 5.ª CONVERSA.—Quim.
- 6.ª GEROGLÍFICH.—Per peix bò, Rosas.

Han endavinat totes ó parte de les solucions corresponents al número anterior, els caballers: Ricardo Laffitte, Un noy qu'està enamorat, N. R. (a) Nen cubí, Lolita Basil, Santiago Marimont, Dos Nandos Tarroench, Enrich Bonagarriga (a) Suat, Lolita Puget, Amadeu Nadal B., Moka Soka y C., y R. A. (a) Pau de las Calzas Curtas.

XARADA

AL APRECIAT AMICH EDUARD GENERÉS

He sapigut per la hu-tres
que posavas á la venta
una preciosa total
que t'costá moltas pessetas.

Els móvils de vendre això,
crech, no designan miseria,
dugas tampoc may creurá
que aborreixis la existència,
per lo tant si es solzament
ganás de tocar perretas,
jo 't buscaré comprador
de 'ls que tenen la mà expléndida
y en proba d' això, veuras
com la- gasta aquest subjecte.
Els sastres molt modest
que de tant modest, la feyna
la té á la punta dels dits
pro no al tallé, á la azotea
—segons diu ell—y es conclou
passant setmanas enteras
dalt d' un rónech colomar
plé de butxes y otras yerbas
y cada colom que veu
per l'afany de darrí beure (?).
xiula, ensaliva, als vol,
guayta per dreta y esquerda,
fa us de medis tronats
pitjor que á Sierra Morena
y si 'l pot arreplegar
ja ha begut oll la bestia.

L'aneu á buscar! Ell surt
ab cara de ferro verge,
us reb d' alló més atent,
fins presenta á si costella
pro el colom queda guardat

Pel Juny la fals al puny ó els segadors á las Corts

—¡Bón cop de fals,
que la feyna va llarga...

com pres' quan està en cadenes.

Per xo't dich, amich Eduart,
que si vols ferne pessetas,
(sens mena de cap empaig
y de manera correcta),
vagis á buscá al sastret
que, com veus, té la mà expléndida.

P. VALLESPINÓS Y CASAS

TARJETA

ANITA S. PANALES

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas el
títul de una visió musical.

M. M. J. F.

ROMBO

1.ª ratlla: consonant; 2.ª: signe aritmètic; 3.ª: verb;
4.ª: carrer de Barcelona; 5.ª: nom d' home; 6.ª: una vall y
7.ª: consonant.

A. ROCA COLL

ANAGRAMA

¿Vols venir demà Tot
fins al teatre del Bosch,
á veure l'òpera Total
ó bé aném al Principal?

MOKA SOKA Y C.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Carrer de Barcelona.
4 5 3 6 2 8 7.—Arma.
3 2 8 7 4 7.—En totas las americanas.
4 8 7 6 3.—Utensili de cuyna (plural).
3 2 4 7.—Aliment.
4 2 6.—Utensili de cuyna.
4 7.—Aliment.
4.—Consonant.

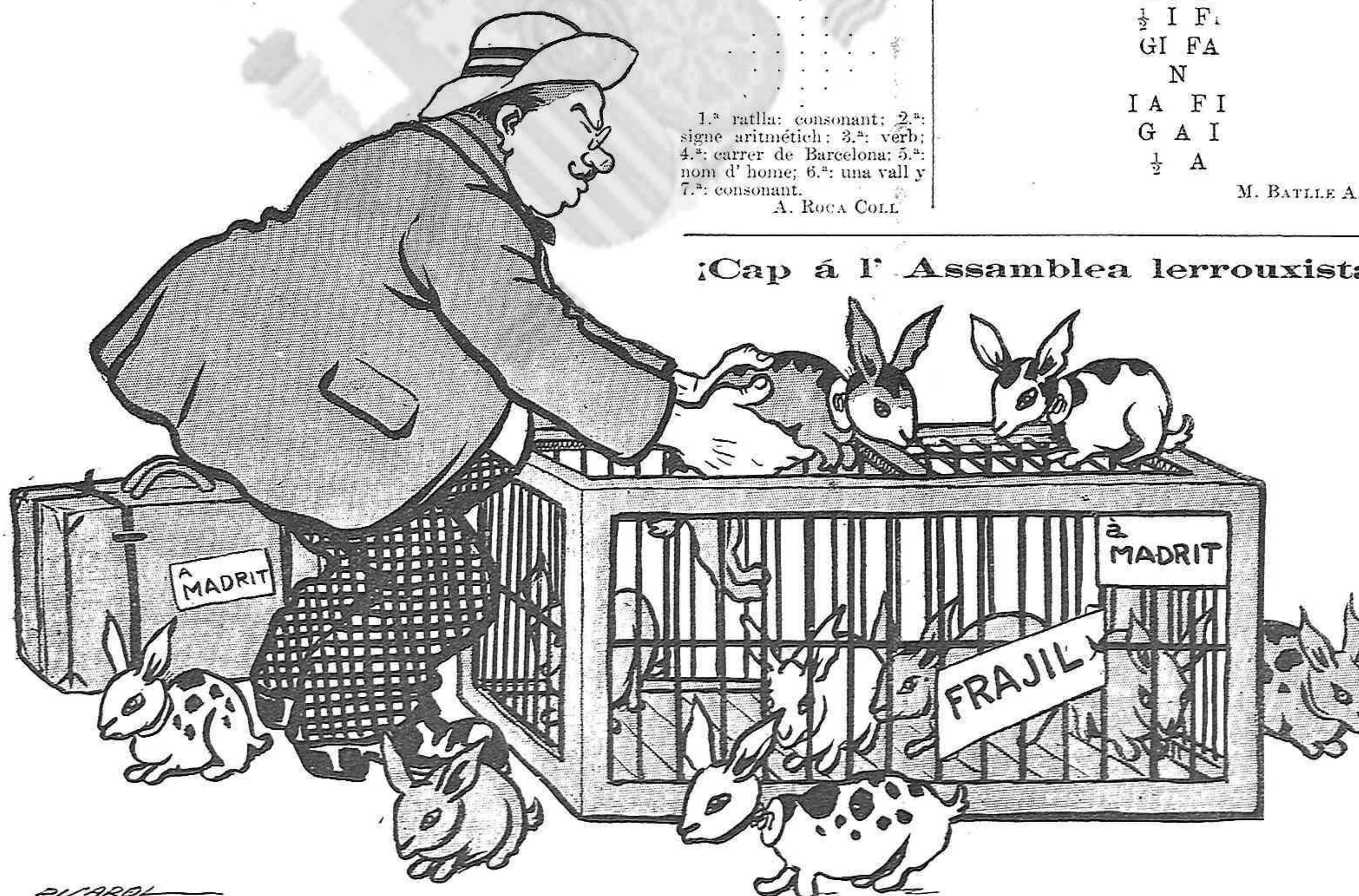
JOSEPH SALVÀ

GEROGLÍFICH

I I I
½ I F I
G I F A
N
I A F I
G A I
½ A

M. BATLLÉ A.

¡Cap á l' Assamblea lerrouxista!

ELL, preparant el tren especial que ha de portar als seus súbdits á Madrit.

EDUARD

Caballers: Hipòlit Nadal, Un blanench, Un cara de rap, J. S. (a) Gorra de foot ball, Un de la Seo, A. A. Barbé (a) Dos, Un aragonés, Un que té 18 anys y festeja, Un pescador de canya, Anton Quer, Un com no n'hi ha gayres, Güell (a) Clavis, Anselm Loisio, Pintó Gras, Joseph F. Canals, Un s..., J. Subirats, A. Roca Coll, B. N. (a) Company dels Amichs, Benet Nadal, Senyor Canons, Roch Sarrià, R. Esturnell, M. R. Melich, y R. Poron: No pot ser.

Caballers: Lluís Forcada, Tres calandris de Masnou, Ricardo Laffitte, Angel Macau, Un contrari de'n Leroux, Moka Soka y C., M. Germain Lacai, Enrich Bonagarriga (a) Suat, y Joseph Andrés: Sí, que potser.

Caballer: Antolí B. R.: Ja es valent, ja, això que diu pero podria estar més ben dit, y al alcans de totes las intel·ligències.—Juan Cantelar: Es dir que vesté es de Bilafranca?... Baya, Baya,... vo es saverho.—El Compte de la Verola: No.—R. R.: Molt bé diu, y gracias. Allò sortirà la setmana que vé y ja vos n'enviaré un.—T. Rusca: Ho veig difícil. La conversa està bastant regular.—Joseph Monclús: Ho tornaré á llegir, y si 'ns agrada una mica més... ja no 'ns caldrà tornarlo á llegir.—Isidre Roura: Què vol dir això de *Amastinada*?... qu'és esperantista?...—Joan Mestres: No 'ns acaba de xocar.—M. C., J. V., y Un blanench: No 'ns es possible inserir las cartas que 'ns envian, per varias raons.—Un aragonés republicà: Rebuda la seva carta. Moltas gràcies. Procuri enviar totes les referències y tots els indicis que vesté sàpiga.

ATENCIÓ!

Dissapte que vé, dia 15

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE
La Campana de Gracia

Profusa ilustració.—Text escullit

8 pàgines * 10 céntims

DISSAPTE, DIA 15 DE JUNY

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch Lorilleux y C°